

Muistio

9.3.2023

VN/7301/2023

B- ja c -luokan eläintautien vastustamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta annettava maa- ja metsätalousministeriön asetus, perustelumuistio

Esitetään muutettavaksi b- ja c -luokan eläintautien vastustamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (327/2021) 2, 24, 41 ja 42 § sentinellieläinten käytön, poikkeuslupien sekä raivotaudin eristyksen keston osalta. Muutosten taustalla ovat kalojen tarttuvan vertamuodostavan kudoksen kuolion (*IHN-taudin*) torjunnan yhteydessä ilmi tulleet muutostarpeet sekä raivotaudin itämisajasta saatu uusi tieteellinen tieto.

Sentinellieläimet ovat eläimiä, jotka sijoitetaan pitopaikkaan tartunnan hävittämistoimenpiteiden jälkeen sen selvittämiseksi, esiintyykö pitopaikassa vielä tartuntaa. Asetuksessa säädetään sentinellieläinten käytöstä vain sikaeläinten Aujeszky-tautiviruksen aiheuttaman tartunnan yhteydessä. Suomessa esiintyneiden IHN-taudin taudinpurkausten yhteydessä on tullut ilmi, että joissakin tapauksissa voisi olla perusteltua käyttää sentinellieläimiä myös IHN-tartunnan hävittämisen varmistamiseksi. Asetus esitetään muutettavaksi siten, että Ruokavirasto voisi päätöksellään asettaa ehdoksi uusien eläinten ottamiselle vesieläintaudista saneerattuun pitopaikkaan, että uudet eläimet ovat sentinellieläimiä, jos Ruokavirasto arvioi, että taudin uusiutumisen riski hävittämistoimista huolimatta on suuri. Sentinellieläinten käytöllä voidaan välttää koko pitopaikan tyhjentäminen uudestaan, jos tartunta on jäänyt pitopaikkaan hävittämistoimista huolimatta.

IHN-taudin leviämisen estämiseksi tehtävien päätösten koskevien poikkeuslupien yhteydessä on käynyt ilmi, että asetus ei mahdollista kaikkia Euroopan unionin lainsäädännössä säädettyjä poikkeuksia. Asetus esitetään muutettavaksi siten, että aluehallintoviraston poikkeuslupa voidaan myöntää siten, kuin asiasta säädetään komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/689 3 luvussa.

Raivotaudin itämisajasta on saatu uutta tietoa. Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) 17.5.2022 hyväksymän lausunnon mukaan raivotaudin itämisaika oli enintään 92 vuorokautta kokeellisesti tartutetuissa rokottamattomissa koirissa. Keskimääräinen itämisaika oli 19 vuorokautta. Komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/689 36 artiklan b alakohdan mukaan eristysaika on vähintään kolme kuukautta. Asetuksessa säädetty vähintään kuuden kuukauden eristysaika eläimille, joihin kohdistuu virallinen raivotautiepäily, esitetään lyhennettäväksi vähintään kolmeen kuukauteen.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Hallituskatu 3 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo@mmm.fi

Yksityiskohtaiset perustelut

2 § Määritelmät

Muutettavaksi esitetyssä 2 §:n 1 momentin 2 alakohdassa esitetään uusi määritelmä sentinellieläimille. Määritelmä vastaa nykyisen asetuksen määritelmää sentinelliporsaille, mutta siihen esitetään lisättäväksi täsmennys, jonka mukaan sentinellieläinten tulee olla lajeiltaan ja iältään sopivia asianomaisen eläintaudin havaitsemiseksi. Lisäys on tarpeen, koska vesieläintautien kohdalla pitopaikkaan voidaan tuoda useita eri kalalajeja ja ikäluokkia ja on tarpeen varmistua, että sentinellieläiminä käytetään vain sellaisia lajeja ja ikäluokkia, jotka ovat mahdollisimman alttiita tartunnan ilmenemiselle.

24 § Toimenpiteet raivotaudin virallisen epäilyn yhteydessä

Muutettavaksi esitetyssä 24 §:n 1 momentissa muutetaan eristysaika vähintään kolmeksi kuukaudeksi, jos virallinen raivotautiepäily kohdistuu eläimeen, jolla ei ole raivotautiin viittaavia oireita.

41 § Vesieläintaudin leviämisen estämiseksi tehtävä päätös

Muutettavaksi esitetyssä 41 §:n 2 momentissa esitetään viitattavaksi komission delegoidun asetuksen (EU) 2020/689 3 lukuun sen sijaan, että viitataan 57 ja 61 artiklaan. Poikkeuslupamahdollisuus on myös asetuksen 60 artiklassa ja on mahdollista, että 3 lukuun lisätään myös muita poikkeuslupamahdollisuuksia.

42 § Päätös vesieläintaudin hävittämiseksi pitopaikasta

Lisättäväksi esitetyssä 42 §:n 5 momentissa esitetään säädettäväksi sentinellieläinten käytöstä vesieläintaudin hävittämistoimenpiteiden jälkeen. Esityksen mukaan Ruokavirasto voisi päätöksellään asettaa ehdoksi uusien eläinten ottamiselle, että uudet eläimet ovat sentinellieläimiä, jos Ruokavirasto arvioi, että taudin uusiutumISRISKI hävittämistoimista huolimatta on suuri. Sentinellieläimet olisi sijoitettava kattavasti pitopaikan eri osiin ja tutkittava asianomaisen vesieläintaudin varalta aikaisintaan 21 vuorokauden kuluttua eläinten saapumisesta.